

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **M. B.** pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. v spojení s § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a s § 127 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 28. júna 2012 v Bratislave dovolanie obvineného **M. B.** proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 10. septembra 2009, sp. zn. 23To 74/2009 a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **M. B.**
sa o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Partizánske (ďalej len „okresný súd“) z 13. mája 2009, sp. zn. 1T 37/2009, bol obvinený **M. B.** uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. v spojení s § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. s § 127 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 1. novembra 2008 okolo 22.00 hod. v Partizánskom, na Námestí SNP na lavičke pred vchodom do klubu X pod vplyvom alkoholu v úmysle zmocniť sa mobilného telefónu päťou udrel **F. J.**, nar. X. do ľavého líca a snažil sa mu vziať telefón, ktorý držal v ruke, mobilný telefón mu poškodený nechcel dať, následne ho päťou udrel do čela a stále mu ťahal mobilný telefón z ruky, potom päťou udrel poškodeného do zátylku hlavy, pričom pri ťahaní mobilného telefónu z ruky poškodeného žiadal, aby mobilný telefón z ruky pustil, na čo sa poškodený zľakol, mobilný telefón pustil z ruky a ušiel preč, obžalovaný mobilný telefón zodvihol zo zeme a tento si vzal.

Okresný súd ho za to odsúdil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 5, § 37 písm. m/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, pričom podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení zahlásil odvolanie do zápisnice o hlavnom pojednávaní obvinený M. B. Jeho odvolanie smerovalo proti výroku o vine i treste. Prokurátor okresnej prokuratúry odvolanie nepodal.

Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým obvinený M. B. podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie obvineného M. B. nebolo dôvodné, preto ho uznesením z 10. septembra 2009, sp. zn. 23To/74/2009, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Okresnému súdu Partizánske bolo 24. februára 2012 doručené dovolanie obvineného M. B., ktoré podal prostredníctvom súdom ustanoveného obhajcu JUDr. Pavla Trnku. Dovolanie smeruje proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu a obvinený M. B. v ňom uplatňuje dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Vo vzťahu k tomu dovolaciemu dôvodu argumentuje tým, že rozsudok okresného súdu je založený na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku a vytýkané pochybenie nebolo napravené ani krajským súdom v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Jeho základná výhrada smeruje proti záveru odvolacieho súdu, že svojim konaním naplnil znaky subjektívnej stránky skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák.

Obvinený M. B. v dovolaní uviedol, že nepopiera útok na poškodeného ml. F. J., pri ktorom mu dal dve alebo tri facky a pritlačil ho kolenom o lavičku, no takéto násilie v žiadnom prípade nepoužil v úmysle zmocniť sa jeho mobilného telefónu, ale výlučne za účelom výstrahy, keďže sa domnieval, že v osobe poškodeného ide o jedného z chalanov, ktorí bezprostredne predtým slovné napadli jeho kamaráta J. R. Táto skutočnosť podľa neho bola preukázaná výpoveďou jednak samotného poškodeného

ml. F. J., ako aj výpovedami svedkov M. G. a M. T. Zopakoval, že jediný dôvod, prečo na žiadosť M. T. prišiel na miesto činu, bolo dať výstrahu osobám, ktoré predtým slovné napadli J. R. Jeho konanie je tak možno po právnej stránke posúdiť nanajvýš ako trestný čin výtržníctva podľa § 364 Tr. zák.

Poukázal na to, že o trestný čin lúpeže nejde, ak v dôsledku fyzického útoku, ktorý nie je vyvolaný úmyslom zmocniť sa cudzej veci, dôjde k vypadnutiu veci na zem, kde ju nájde útočník a rozhodne sa vec odniesť. Podľa neho by v zmysle konštantnej judikatúry o lúpež nešlo ani v prípade, ak by páchatel' znenazdajky vytrhol vec z ruky napadnutého.

S poukazom na tieto skutočnosti obvinený M. B. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky „podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/74/2009 z 10. septembra 2009 bol porušený zákon v ustanovení § 188 Tr. zák. a § 38 ods. 5 Tr. zák. a to v neprospech obvineného M. B. a ďalej, aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. toto uznesenie krajského súdu zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.“

K dovolaniu obvineného M. B. sa vyjadril prokurátor okresnej prokuratúry v tom smere, že navrhuje dovolanie obvineného M. B. odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. Zdôvodnil to tým, že zo skutkových zistení súdov jednoznačne vyplynulo, že obvinený M. B. použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci, nie v úmysle dať niekomu výstrahu. Obvinený M. B. tak v dovolaní napáda správnosť a úplnosť zisteného skutku, čo dovolací súd nemôže skúmať ani meniť.

Spisový materiál Okresného súdu Partizánske spolu s dovolaním obvineného M. B. bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky riadne predložený na rozhodnutie 5. júna 2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preskúmal dovolanie obvineného M. B. a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/, § 372 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom súdom ustanoveného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný

prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“) úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

V posudzovanej trestnej veci obvinený M. B. uplatnil dôvod dovolania uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; **správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

Dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. g/ Tr. por. nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti (§ 371 ods. 4 veta prvá Tr. por.).

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné uviesť, že tento je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto

dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečnými skutkovými zisteniami, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčanie trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako aj pri ukladaní trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi (§ 47 ods. 2 Tr. zák.). Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú vzťah ku právnej kvalifikácii skutku.

Naopak, z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, ktorý je vyjadrený v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplňovať, alebo korigovať

len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Obvinený M. B. v dovolaní v podstate namieta závery oboch súdov, podľa ktorých použil vo vzťahu k poškodenému ml. F. J. násilie v úmysle zmocniť sa jeho veci - mobilného telefónu. Inak povedané, obvinený M. B. v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. spochybňuje správnosť právneho posúdenia skutku ako trestného činu lúpeže podľa § 188 Tr. zák. poukazom na absenciu subjektívnej stránky skutkovej podstaty tohto trestného činu, t. j. chýbajúceho zavinenia vo forme úmyslu smerujúceho k zmocneniu sa cudzej veci za použitia násilia resp. hrozby bezprostredného násilia. Pritom vychádza z iného, pre neho priaznivejšieho hodnotenia dôkazov, z ktorých následne vyvodzuje vlastnú verziu skutkového deja, podľa ktorej nepoužil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci, ale dať výstrahu.

Vzhľadom k obsahu časti dovolacích námietok obvineného je namieste poukázať na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k rozdielnemu výkladu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. , ktorý upravuje dôvod dovolania, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktoré bolo prijaté 14. júna 2010 pod sp. zn. Tpj 39/2010 (*publikované je v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR číslo 1/2011 – pod por. č. 3*).

Podľa tohto stanoviska dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa. **Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaní subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia.** Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.

K námietke obvineného M. B. týkajúcej sa hodnotenia dôkazov súdmi treba zase uviesť, že v trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov – ustanovenia § 2 ods. 5 a ods. 6 a § 125 Tr. por. Podľa nich bolo potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý bol nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov.

Dovolací súd v rámci svojej rozhodovacej praxe ustálil, že ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. **Námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a námietky k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.**

Posudzujúc dovolacie námietky obvineného M. B. jednak v kontexte vyššie citovaného stanoviska, ako aj ustálenej rozhodovacej praxe, dospel dovolací súd k jednoznačnému záveru, že ide o námietky, ktoré obsahovo nenapĺňajú obvineným uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V dovolacom konaní ale zároveň platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

K samotnej právnej kvalifikácii skutku dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že zo skutkových zistení okresného súdu vyjadrených v tzv. skutkovej vete výroku o vine rozsudku, ku ktorým krajský súd nemal výhrady, vyplýva, že obvinený M. B. pod vplyvom alkoholu v úmysle zmocniť sa cudzej veci päšťou udrel ml. F. J. do ľavého líca a snažil sa mu vziať telefón, ktorý držal v ruke, mobilný telefón mu poškodený nechcel dať, následne ho päšťou udrel do čela a stále mu ťahal mobilný telefón z ruky, potom päšťou udrel poškodeného do zátylku hlavy, pričom pri ťahaní mobilného telefónu z ruky poškodeného žiadal, aby mobilný telefón z ruky pustil, na čo sa poškodený zľakol, mobilný telefón pustil z ruky a ušiel preč, obžalovaný mobilný telefón zodvihol zo zeme a tento si vzal.

Podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Podľa § 188 ods. 2 písm. d/ Tr. zák., odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 na chránenej osobe.

Podľa § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. chránenou osobou sa rozumie dieťa.

Podľa § 127 ods. 1 Tr. zák., dieťaťom sa na účely tohto zákona rozumie osoba mladšia ako osemnásť rokov, ak nenadobudla plnoletosť už skôr.

S poukazom na citované ustanovenia dovolací súd konštatuje, že zodpovedá stavu veci a zákonu, ak oba súdy konanie obvineného M. B. opísané v skutkovej vete výroku rozsudku kvalifikovali po právnej stránke ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. v spojení s § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a s § 127 ods. 1 Tr. zák., lebo obvinený M. B. proti inému použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a taký čin spáchal na chránenej osobe – dieťaťu.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe všetkých vyššie uvedených skutočností a právnych záverov konštatuje, že v trestnej veci obvineného M. B. dôvod dovolania upravený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. evidentne splnený nie je, preto s použitím § 382 písm. c/ Tr. por. jeho dovolanie uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. júna 2012

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Véghová